

GHID DE INFORMARE LEGISLATIVĂ ÎN DOMENIUL ANTICORUPȚIEI

Material dezvoltat în cadrul proiectului „RISE - cReștem Integritatea, tranSparența și Etica în administrația publică locală!”, cod SIPOCA 1130 /MySMIS2014+ 152084, finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă, Apel POCA/924/2/2/Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

CUPRINS

INTRODUCERE	2
CAPITOLUL I. LEGISLAȚIE SPECIFICĂ	3
CAPITOLUL II. INSTITUȚII CU ATRIBUȚII ÎN DOMENIUL PREVENIRII ȘI COMBATERII CORUPȚIEI	7
CAPITOLUL III. INFRAȚIUNILE DE CORUPȚIE	11
3.1 Infrațțiuni de corupție prevăzute de Codul Penal	13
3.2 Infrațțiuni prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare	23
3.2.1 Infrațțiuni asimilate infrațțiunilor de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare	23
3.2.2 Infrațțiuni în legătură directă cu infrațțiunile de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare	29
CAPITOLUL IV. MODALITĂȚI DE SESIZARE. OBLIGAȚIA DE SESIZARE. OMISIUNEA SESIZĂRII	32
4.1 Modalități de sesizare	32
4.2. Obligația de sesizare	34
4.3 Omisiunea sesizării	35
CAPITOLUL V. CONSECINȚELE ȘI COSTURILE CORUPȚIEI	36

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

INTRODUCERE

Prezentul ghid de prevenire a corupției a fost elaborat în cadrul proiectului „**RISE - creștem Integritatea, tranSparența și Etica în administrația publică locală!**”, cod SIPOCA 1130/ MySMIS2014+ 152084, implementat de **Primăria municipiului Alba Iulia** în parteneriat cu **Direcția Generală Anticorupție**. Prin acest proiect ne propunem consolidarea capacității administrative a Municipiului Alba Iulia pentru creșterea gradului de transparență, etică și integritate în cadrul acesteia.

Proiectul este finanțat din Fondul Social European (FSE) prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014-2020, Axa prioritară 2: „Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente, Obiectivul specific 2.2. Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice.

Ghidul este destinat personalului contractual și funcționarilor publici, cu funcții de conducere și de execuție, din cadrul Primăriei municipiului Alba Iulia, precum și aleșilor locali ai Municipiului Alba Iulia.

Acest document reprezintă un instrument de informare la nivel instituțional pentru consolidarea integrității, creșterea transparenței și prevenirea / combaterea faptelor și acțiunilor care pot constitui sau conduce la practici de corupție.

Plecând de la nevoile identificate, scopul acestui ghid este de a contribui la creșterea gradului de informare și educație anticorupție în rândul personalului Primăriei municipiului Alba Iulia, și la adoptarea unui comportament responsabil și integru în slujba serviciului public.

Ghidul, într-o formă atractivă și ușor de înțeles, cuprinde: reglementări naționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției, prezentări ale instituțiilor din România cu atribuții în prevenirea, constatarea și sancționarea corupției, modurile de sesizare a faptelor de corupție și consecințele implicării în fapte de corupție. Totodată, ghidul include exemplificări concrete, oferind recomandări pentru prevenirea, identificarea, și combaterea luării și dării de mită, traficului de influență și cumpărării de influență.

CAPITOLUL I. LEGISLAȚIE SPECIFICĂ

„NEMO CENSETUR IGNORARE LEGEM”

(„Nimeni nu poate invoca în apărarea sa necunoașterea legii”)

Atât cetățenii, cât și autoritățile publice trebuie să cunoască și să respecte legea. Necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu înlătură obligația acestora de a se conforma reglementărilor legale și de a răspunde pentru încălcarea legii.

În contextul referirii la legislația națională în domeniul prevenirii și combaterii corupției, armonizată cu acordurile internaționale, amintim următoarele acte legislative:

- **Constituția României;**
- **Legea nr. 286/2009** privind Codul Penal;
- **Legea nr. 135/2010** privind Codul de procedură penală;
- **Legea nr. 365/2004** pentru ratificarea Convenției Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003;
- **Legea nr. 78/2000** pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 161/2003** privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției;
- **Legea nr. 105/2020** pentru completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative
- **Legea nr. 176/2010** privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;

- **Legea nr. 144/2007**, republicată - privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 571/2004** privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii;
- **Legea nr. 251/2004** privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;
- **Legea nr. 215/2001** a administrației publice locale, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 393/2004** privind statutul aleșilor locali;
- **Legea nr. 115/1996** pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici;
- **Legea nr. 554/2004** legea contenciosului administrativ;
- **Legea nr. 182/2002** privind protecția informațiilor clasificate;
- **Legea nr. 350/2005** regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general;
- **Legea nr. 98/2016** privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, Secțiunea a 4-a Reguli de evitare a conflictului de interese;
- **Legea nr. 184/2016** privind instituirea unui mecanism de prevenire a conflictului de interese în procedura de atribuire a contractelor de achiziție publică
- **Legea nr. 52/2003**, republicată, privind transparența decizională în administrația publică;
- **Legea nr. 109/2007** privind reutilizarea informațiilor din instituții publice, modificată și completată;
- **Legea nr. 544/2001** privind liberul acces la informațiile de interes public;
- **Hotărârea Guvernului nr. 123/2002** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare;
- **Hotărârea Guvernului nr. 1.269/2021** privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție 2021-2025 și a documentelor aferente acesteia

- **Hotărârea Guvernului nr. 175/2008** privind stabilirea modelelor Registrului declarațiilor de avere și Registrului declarațiilor de interese;
- **Hotărârea Guvernului nr. 599/2018** pentru aprobarea Metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu indicatorii de estimare a probabilității de materializare a riscurilor de corupție, cu indicatorii de estimare a impactului în situația materializării riscurilor de corupție și formatul registrului riscurilor de corupție, precum și pentru aprobarea Metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu formatul raportului anual de evaluare a incidentelor de integritate;
- **O.U.G nr. 57/2019** privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;
- **O.U.G nr. 127/2021** pentru modificarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative și a art. III din Legea nr. 105/2020 pentru completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;
- **O.U.G. nr. 43/2002** privind Direcția Națională Anticorupție;
- **O.U.G. nr. 120/2005** privind operaționalizarea Direcției generale anticorupție din cadrul Ministerului Administrației și Internelor;
- **O.U.G. nr. 66/2011** privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare;

- **Ordinul Secretarului general al Guvernului nr. 600/2018** pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;
- **Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 62/2018** privind organizarea și desfășurarea activităților de prevenire a corupției și de educație pentru promovarea integrității în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

CAPITOLUL II. INSTITUȚII CU ATRIBUȚII ÎN DOMENIUL PREVENIRII ȘI COMBATERII CORUPȚIEI

În România, principalele instituții publice cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii corupției sunt următoarele:

MINISTERUL JUSTIȚIEI (MJ)

Este organul de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, a cărui misiune este de a contribui „la buna funcționare a sistemului judiciar și la asigurarea condițiilor îndeplinirii justiției ca serviciu public, apărarea ordinii de drept și a drepturilor și libertăților cetățenești”, conform art. 2 din H.G. nr. 652 din 27 mai 2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, actualizată.

În lupta împotriva corupției Ministerul Justiției negociază, implementează, monitorizează și evaluează programele internaționale de asistență tehnică și financiară pentru prevenirea criminalității și a corupției, indiferent de instituția beneficiară sau care le implementează. De asemenea, este implicat în elaborarea politicilor publice, strategiilor și planurilor de acțiune în domeniul prevenirii și combaterii corupției și formelor grave de criminalitate, inclusiv în concordanță cu obiectivele programului de guvernare.

MINISTERUL PUBLIC

Este o componentă a autorității judecătorești, revenindu-i sarcina de a fi un apărător al ordinii de drept și al drepturilor și libertăților cetățenești. Ministerul Public este alcătuit din procurori, constituiți în parchete. Procurorii din cadrul Ministerului Public își desfășoară activitatea în parchete organizate pe lângă fiecare instanță, respectiv:

- Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;
- Parchetele de pe lângă curțile de apel;
- Parchetele de pe lângă tribunale;
- Parchetele de pe lângă judecătorii.

Ministerul Public instrumentează cazurile de mică corupție, prin parchetele de pe lângă tribunale și prin parchetele de pe lângă curțile de apel.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (PÎCCJ) coordonează activitatea parchetelor din subordine, are personalitate juridică proprie și este condus de procurorul general ajutat de un prim-adjunct și un adjunct. În cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție funcționează Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT), ca structură specializată în combaterea criminalității organizate și terorismului, și Direcția Națională Anticorupție (DNA), ca structură specializată în combaterea infracțiunilor de corupție.

Direcția Națională Anticorupție (DNA) funcționează în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și este specializată în cercetarea și urmărirea penală a faptelor de corupție medie și mare. Aceasta este independentă în raport cu instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea, precum și în relațiile cu celelalte autorități publice. A fost înființată în anul 2002 prin O.U.G nr. 43/2002 ca Parchetul Național Anticorupție, iar ulterior în urma amendamentelor legislative a devenit Direcția Națională Anticorupție. Competența Direcției este reglementată de art. 13 din O.U.G nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție.

MINISTERUL ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR (MAI)

Este organul de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică și cu sediul în municipiul București, a cărui organizare și funcționare este reglementată de O.U.G nr. 30/2007 cu modificările și completările aduse prin Legea nr. 15 /2008, O.U.G nr. 152/2008 și O.U.G nr. 20/2009. Pe lângă îndatoririle de elaborare a politicilor publice și de aplicare a

legii, MAI abordează în mod specializat diferite segmente ale activității de prevenire și combatere a corupției prin Direcția Generală Anticorupție și Poliția Română. Activitatea de prevenire la nivelul DGA se realizează în baza Ordinului nr. 62/2018 privind organizarea și desfășurarea activităților de prevenire a corupției și de educație pentru promovarea integrității în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Una dintre prevederile ordinului anterior menționat face referire la organizarea și desfășurarea de campanii de prevenire a corupției, pentru conștientizarea consecințelor implicării în fapte de corupție, adresate personalului MAI și cetățenilor.

Direcția Generală Anticorupție (DGA) este o structură a Ministerului Afacerilor Interne (MAI), cu personalitate juridică, în subordinea nemijlocită a acestuia, specializată în prevenirea și combaterea corupției în rândul personalului MAI, fiind organizată la nivel central și teritorial. (Direcția Generală Anticorupție – structura centrală, cu câte un Serviciu Județean Anticorupție la nivelul fiecărui județ). Competența materială specială a D.G.A vizează infracțiunile de corupție prevăzute de art. 289-292 din Codul penal și de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare.

Poliția Română desfășoară conform competențelor legale, activități de prevenire și combatere a corupției, prin structurile de investigare a criminalității economice (la nivelul Inspectoratului General al Poliției Române - Direcția de Investigare a Criminalității Economice, iar la nivelul fiecărui Inspectorat județean de poliție – Serviciul de Investigare a Criminalității Economice).

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE (ANI)

A fost înființată în conformitate cu Legea nr. 144/2007, este o instituție autonomă, cu personalitate juridică, ce funcționează la nivel național ca structură unică, cu sediul în București. Scopul Agenției constă în asigurarea integrității în exercitarea demnităților și funcțiilor publice și în prevenirea corupției instituționale, prin îndeplinirea de responsabilități în monitorizarea și verificarea declarațiilor de avere și interese, în vederea identificării incompatibilităților, conflictelor de interese și averilor nejustificate.

DEPARTAMENTUL PENTRU LUPTA ANTIFRAUDĂ – DLAF

Este structura cu personalitate juridică în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, în coordonarea prim-ministrului, care asigură protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în România.

Competența și atribuțiile Departamentului sunt stabilite de Legea nr. 61 /2011 privind organizarea și funcționarea Departamentului pentru lupta antifraudă – DLAF.

În calitatea sa de instituție națională de contact cu Oficiul European de Luptă Antifraudă – OLAF din cadrul Comisiei Europene, are atribuții de control al fondurilor comunitare, fiind coordonatorul național al luptei antifraudă.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI (SGG)

Este structura cu personalitate juridică în subordinea prim-ministrului, având rolul final de a asigura derularea operațiunilor tehnice și de strategie aferente actelor de guvernare și aplicarea consecventă a acestora de către toate organismele publice.

CAPITOLUL III. INFRAȚIUNILE DE CORUPȚIE

„Cine are putere, este tentat să abuzeze de ea”

(Montesquieu)

Codul Penal și legile speciale ale României nu oferă o definiție legală corupției, limitându-se doar la încadrarea infracțiunilor și sancțiunilor corespunzătoare.

Strategia națională anticorupție pe perioada 2005-2007 aprobată de Guvernul României prin Hotărârea nr. 231 din 30 martie 2005 definește actele de corupție ca fiind „*acele demersuri care lezează distribuția universală și echitabilă de bunuri cu scopul de a aduce profit unor persoane sau grupuri*”.

O faptă constituie o infracțiune dacă întrunește toate elementele constitutive prevăzute de legea penală.

Infracțiunile de corupție analizate în acest capitol sunt cele prevăzute de Codul Penal în vigoare, dar și infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție, precum și infracțiunile în legătură directă cu infracțiunile de corupție, conform prevederilor Legii nr. 78/2000.

Potrivit **art. 15 alin. (1) Cod Penal** infracțiunea este: *fapta prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o.*

FAPTA PREVĂZUTĂ DE
LEGEA PENALĂ

CODUL PENAL ȘI LEGILE
SPECIALE CU DISPOZIȚII PENALE

SĂVÂRȘITĂ CU VINOVĂȚIE

FORME DE VINOVĂȚIE:
INTENȚIE, CULPĂ,
PRAETERINTENȚIE

NEJUSTIFICATĂ

CAUZE JUSTIFICATIVE:
LEGITIMA APĂRARE, STAREA DE
NECESITATE, EXERCITAREA UNUI
DREPT SAU ÎNDEPLINIREA UNEI
OBLIGAȚII, CONSIMȚĂMÂNTUL
PERSOANEI VĂTĂMATE

ȘI IMPUTABILĂ PERSOANEI
CARE A SĂVÂRȘIT-O

SUNT CAUZE DE
NEIMPUTABILITATE:
CONSTRÂNGEREA FIZICĂ,
CONSTRÂNGEREA MORALĂ,
EXCESUL NEIMPUTABIL,
MINORITATEA FĂPTUITORULUI,
IRESPONSABILITATEA,
INTOXICAȚIA, EROAREA, CAZUL
FORTUIT

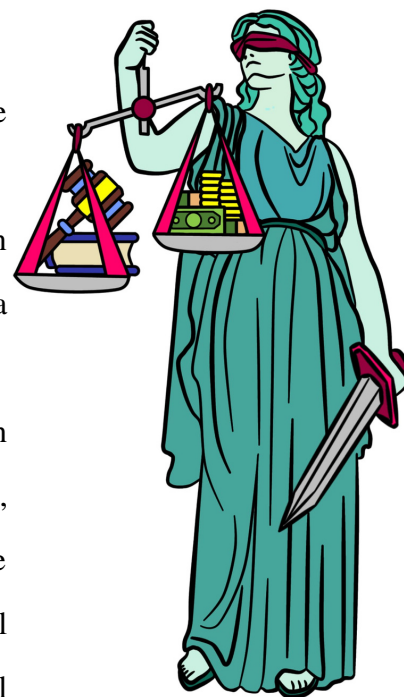
IMPORTANT!

Răspunderea penală este personală. Fiecare persoană care a săvârșit o infracțiune, în calitate de autor, instigator sau complice, va răspunde penal pentru aceasta. Nicio persoană nu poate răspunde penal pentru fapta săvârșită de altă persoană.

Necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu ne exonerează de răspundere!

O infracțiune de corupție presupune ca elemente definitorii:

- existența unui „funcționar public” ori terțe persoane care se află în relație cu acesta;
- existența unui „act” ori a unui potențial act ce intră în atribuțiile de serviciu ale funcționarului public și cu privire la rezolvarea căruia este interesată o persoană;
- scopul faptei să fie acela de a obține sau de a oferi un „folos ilegal, material sau nematerial” (sume de bani, bunuri, cadouri, servicii sau orice alte foloase) de către sau către funcționar ori cel care se află în relație cu el, în schimbul nerespectării atribuțiilor de serviciu de către respectivul funcționar. [1]

Astfel, prin săvârșirea oricărei fapte de corupție se urmărește obținerea pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite.

3.1. Infracțiuni de corupție prevăzute de Codul Penal

Infracțiunile de corupție sunt prevăzute în **Titlul V – Infracțiuni de corupție și de serviciu, Capitolul I. Infracțiuni de corupție**, art. 289-294 din Codul Penal, după cum urmează:

[1] Ghid anticorupție, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2015

ART. 289 LUAREA DE MITĂ - CODUL PENAL

Art. 289

(1) Fapta funcționarului public care, direct ori indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică ori de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1), săvârșită de una dintre persoanele prevăzute în art. 175 alin. (2), constituie infracțiune numai când este comisă în legătură cu neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii unui act privitor la îndatoririle sale legale sau în legătură cu efectuarea unui act contrar acestor îndatoriri.

(3) Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

EXEMPLIFICARE CAZURI:

1. **Un angajat al unei Primării care a primit cu titlu de mită** de la un martor denunțător suma de 400 de lei și 200 de euro a fost prins în flagrant. Suma de bani a fost solicitată în schimbul întocmirii documentelor care atestau în mod fals faptul că acesta din urmă ar fi prestat muncă neremunerată în folosul comunității, în perioada octombrie - noiembrie 2022, la care era obligat de instanță, ca urmare a condamnării definitive într-un dosar penal.

Față de inculpat a fost dispusă măsura reținerii pentru 24 de ore, acesta urmând a fi prezentat judecătorului pentru drepturi și libertăți cu propunere de arestare preventivă.

ART. 289 LUAREA DE MITĂ

2. Un **primar** al unei comune a **pretins și primit** de la administratorul unei societăți comerciale, **cu titlu de mită**, suma de 12.000 de lei în legătură cu îndeplinirea unor acte care intrau în îndatoririle sale de serviciu, referitor la încheierea și executarea unor contracte de achiziție la nivelul localității, iar pentru justificarea sumei respective a încheiat, în fals, un contract de prestări servicii între societatea respectivă și o societate pe care o administra în fapt, precum și documente de plată aferente acestuia.

Același primar a **pretins și primit** de la reprezentantul unei societăți dintr-un municipiu, **cu titlu de mită**, suma totală de 17.730 de lei în legătură cu îndeplinirea unor acte care intrau în îndatoririle sale de serviciu, referitor la încheierea și executarea unor contracte de achiziție la nivelul localității.

De asemenea, primarul sus-menționat a săvârșit și alte fapte de natură penală (*abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, deturnare de fonduri, fals intelectual, uz de fals și fals material în înscrisuri sub semnătură privată, toate în formă continuată*), fiind condamnat la pedeapsa de **6 ani închisoare cu executare**.

În timpul cercetărilor, UAT-ul respectiv s-a constituit parte civilă în cauză, iar procurorul a dispus **măsura sechestrului asigurator asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpaților în vederea recuperării prejudiciului**.

3. Un **funcționar din cadrul unei Primării** a fost prins în flagrant în timp ce **primea** de la un denunțator, **cu titlu de mită**, suma de 250 lei, în scopul întocmirii și eliberării documentației cadastrale a unui imobil. Funcționarul în cauză i-a pretins denunțatorului suma de 250 lei pentru a-și îndeplini atribuțiile de serviciu, respectiv refacerea documentației cadastrale a unui imobil, acesta fiind cercetat sub aspectul săvârșirii infracțiunii de *luare de mită*.

ART. 289 LUAREA DE MITĂ

4. Un inspector superior în cadrul unei Primării a primit în mod direct, în biroul său, suma de 250 lei dată de o persoană pentru a-și îndeplini atribuțiile de serviciu, mai exact întocmirea unei schițe cadastrale de amplasare pentru un teren. Inspectorul superior a fost prins în flagrant în timp ce primea banii după ce, în prealabil, persoana care i-a dat banii a depus un denunț la Direcția Generală Anticorupție, acestuia întocmindu-i-se un dosar pentru săvârșirea infracțiunii de *luare de mită*.

5. În urma unei licitații, o Primărie a încheiat un contract de prestări servicii cu o societate comercială având ca obiect „modernizarea, extinderea și întreținerea sistemului de iluminat public” în municipiul respectiv. Durata contractului a fost de 10 ani de la data intrării în vigoare.

Pe fondul unor negocieri între municipalitate și firma contractată privitoare la reducerea tarifelor de execuție a lucrărilor, **primarul** l-a chemat în biroul său pe administratorul societății comerciale și i-a **pretins** ca, pentru a menține la aceeași valoare tariful practicat pentru reparațiile la stâlpii de iluminat, respectiv 38 de euro/bucată, să-i fie remis un procent de 50% din această valoare. Sumele urmau să fie calculate lunar, iar când se strângea o sumă semnificativă, la dispoziția primarului, urmau să fie virate în conturile unor persoane juridice indicate de acesta. Pentru a fi evitate suspiciunile, inculpatul a mai solicitat ca plățile să nu fie făcute de către firma contractată de către primărie, ci de alte societăți comerciale.

Pentru a menține derularea contractului, administratorul societății comerciale a fost de acord cu această solicitare, în acest sens fiind efectuate plăți către o asociație sportivă în baza unui contract de sponsorizare înregistrat în aceeași dată, de asemenea, fiind virate sume de bani și în contul altor societăți comerciale. Primarul a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii de *luare de mită*, la pedeapsa de **4 ani închisoare cu executare** și

ART. 289 LUAREA DE MITĂ

pedeapsa complementară a **interzicerii exercitării unor drepturi**, iar instanța de judecată a dispus **confiscarea sumei de bani** primite cu titlu de mită.

IMPORTANT!

- Subiectul activ (autorul) al infracțiunii de „luare de mită” trebuie să aibă *calitatea de funcționar public*.
- Potrivit art. 175 din Codul Penal, *funcționar public*, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație:
  - a) exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești;
  - b) exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură;
  - c) exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia.
- De asemenea, este considerată funcționar public, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.

ART. 290 DAREA DE MITĂ - CODUL PENAL

Art. 290

- (1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în art. 289, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.
- (2) Fapta prevăzută în alin. (1) nu constituie infracțiune atunci când mituitorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita.
- (3) Mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.
- (4) Banii, valorile sau orice alte bunuri date se restituie persoanei care le-a dat, dacă acestea au fost date în cazul prevăzut în alin. (2) sau date după denunțul prevăzut în alin. (3).
- (5) Banii, valorile sau orice alte bunuri oferite sau date sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

EXEMPLIFICARE CAZURI:

1. Un administrator al unor societăți comerciale a promis, oferit și remis în mai multe tranșe, sumele de 8.000 de lei și 3.600 euro, unui primar dintr-un oraș, reprezentând un procent de 5%, respectiv 10% din sumele achitate de Primărie către firmele acestuia. Banii respectivi au fost remiși primarului pentru ca acesta, în virtutea funcției deținute, să urgenteze efectuarea unor plăți către societățile deținute/controlate de administrator pentru efectuarea unor lucrări executate în baza unor contracte încheiate cu Primăria respectivă. În sarcina omului de afaceri s-a reținut comiterea infracțiunii de *dare de mită*.

IMPORTANT!

- **Cauză de nepedepsire: „Mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.”**

ART. 291 TRAFICUL DE INFLUENȚĂ - CODUL PENAL

Art. 291

(1) Pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

EXEMPLIFICARE CAZURI:

1. **Un funcționar public din cadrul unei Primării a pretins** de la mai multe persoane sume cuprinse între 2.000 și 2.500 de euro, lăsând să se creadă că își va exercita influența asupra altor funcționari publici, angajați ai Primăriei, în legătură cu efectuarea unor angajări în cadrul instituției sau obținerea, în mod ilegal, a unor autorizații de construire. Funcționarul public este cercetat sub aspectul săvârșirii infracțiunii de *trafic de influență* în formă continuată.

2. **O angajată din cadrul S.P.C.L.E.P. (...) a primit**, de la o persoană, denunțator în cauză, suma de 150 euro, promițându-i, în schimb că va interveni, prin prisma influenței pe care o are asupra funcționarilor publici cu atribuții specifice în domeniul eliberării cărților de identitate, pentru a-i determina să procedeze la urgentarea emiterii cărților de identitate, atât pentru denunțator, cât și pentru fii acestuia. Angajata este cercetată sub aspectul săvârșirii infracțiunii de trafic de influență.

ART. 291 TRAFICUL DE INFLUENȚĂ - CODUL PENAL

3. Un funcționar public din cadrul unei Primării a pretins și a primit de la un număr de opt persoane suma totală de 20.600 de euro și 35.400 de lei, lăsând să se creadă că are influență asupra unor funcționari din cadrul Primăriei și promițându-le că în schimbul sumelor de bani îi va determina pe aceștia să le rezolve diverse solicitări (angajări în cadrul Primăriei, obținerea unor autorizații de construire, certificate de urbanism și avize pentru branșarea la rețeaua de utilități). Funcționarul respectiv este cercetat pentru săvârșirea infracțiunii de *trafic de influență* în formă continuată.

IMPORTANT!

- Sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de trafic de influență chiar dacă influența nu este una reală, iar subiectul activ al infracțiunii numai „lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public”.
- Codul penal se completează cu dispozițiile art. 7 din Legea nr. 78/2000, în ceea ce privește infracțiunile de luare de mită și de trafic de influență, incriminându-se ca variante agravante săvârșirea faptelor de către o persoană care:
  - a) exercită o funcție de demnitate publică;
  - b) este judecător sau procuror;
  - c) este organ de cercetare penală sau are atribuții de constatare ori de sancționare a contravențiilor;
  - d) este una dintre persoanele prevăzute la art. 293 din Codul penal,limitele pedepselor prevăzute la art. 289 sau 291 din Codul penal majorându-se cu o treime.

ART. 292 CUMPĂRAREA DE INFLUENȚĂ - CODUL PENAL

Art. 292

(1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, pentru sine sau pentru altul, direct ori indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public, pentru a-l determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.

(3) Banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat, dacă au fost date după denunțul prevăzut în alin. (2).

(4) Banii, valorile sau orice alte bunuri date sau oferite sunt supuse confiscării, iar dacă acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

EXEMPLIFICARE CAZURI:

1. **Administratorul** unei firme de construcții a fost **condamnat la 2 ani de închisoare**, cu suspendare, pentru *cumpărare de influență*.

Administratorul respectiv a oferit secretarului general al unei Primării suma de 40.000 lei, pentru ca acesta din urmă să își traficheze influența pe care a pretins că o are asupra funcționarilor din cadrul Primăriei. Astfel, conform rechizitorului procurorului „*Banii respectivi ar fi fost preținși și primiți pentru trafizarea influenței astfel încât societatea omului de afaceri să primească un contract cu Primăria Municipiului (...), având ca obiect efectuarea unor reparații curente la Adăpostul de urgență pe timp de noapte aflat în subordinea Direcției de Asistență Socială*”.

De asemenea, același administrator a oferit secretarului general al Primăriei suma de 7.000 euro, pentru a-și trafica influența asupra funcționarilor din cadrul Primăriei, astfel încât să îi asigure omului de afaceri obținerea documentației necesare construirii unei hale

ART. 292 CUMPĂRAREA DE INFLUENȚĂ - CODUL PENAL

de producție.

În ceea ce îl privește pe fostul secretar general al Primăriei, a fost acuzat de *trafic de influență* și condamnat la **3 ani și 8 luni de închisoare, cu executare.**

IMPORTANT!

- **Cauză de nepedepsire: "Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta"**

Corelativ cadrului normativ de incriminare a faptelor de corupție, Codul Penal sancționează distinct **infraacțiunile de corupție și de serviciu** comise de persoanele arătate de dispozițiile art. 308.

ART. 308 Infraacțiuni de corupție și de serviciu comise de alte persoane

(1) Dispozițiile art. 289-292, 295, 297-300 și art. 304 privitoare la funcționarii publici se aplică în mod corespunzător și faptelor săvârșite de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice prevăzute la art. 175 alin. (2) ori în cadrul oricărei persoane juridice.

(2) În acest caz, limitele speciale ale pedepsei se reduc cu o treime.

Astfel, prin săvârșirea oricărei fapte de corupție se urmărește obținerea pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite.

3.2. Infracțiuni prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descrierea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare

Prevederile din Codul Penal se coroborează cu cele din Legea nr. 78/2000 care precizează în art. 6 faptul că „infracțiunile de luare de mită, prevăzută la art. 289 din Codul penal, dare de mită, prevăzută la art. 290 din Codul penal, trafic de influență, prevăzută la art. 291 din Codul penal, și cumpărare de influență, prevăzută la art. 292 din Codul penal, se pedepsesc potrivit prevederilor acelor texte de lege”, iar „dispozițiile art. 308 din Codul penal se aplică în mod corespunzător”.

3.2.1 Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare

Se înscriu în categoria infracțiunilor asimilate celor de corupție, faptele descrise în conținutul art. 10 - art. 16 din Legea nr. 78/2000.

Articolul 10

Constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi următoarele fapte, dacă sunt săvârșite în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite:

- a) stabilirea, cu intenție, a unei valori diminuate, față de valoarea comercială reală, a bunurilor aparținând operatorilor economici la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar, comisă în cadrul acțiunii de privatizare ori de executare silită, de reorganizare sau lichidare judiciară ori cu ocazia unei operațiuni comerciale, ori a bunurilor aparținând autorității publice sau instituțiilor publice, în cadrul unei acțiuni de vânzare a acestora sau de executare silită, săvârșită de cei care au atribuții de conducere, de administrare, de gestionare, de executare silită, de reorganizare ori lichidare judiciară;
- b) acordarea de subvenții cu încălcarea legii sau neurmărirea, conform legii, a respectării destinației subvențiilor;

3.2.1 Infraacțiuni asimilate infracțiunilor de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare

c) utilizarea subvențiilor în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate, precum și utilizarea în alte scopuri a creditelor garantate din fonduri publice sau care urmează să fie rambursate din fonduri publice.

Articolul 11

(1) Fapta persoanei care, având sarcina de a supraveghea, a controla, a reorganiza sau a lichida un operator economic privat, îndeplinește pentru acesta vreo însărcinare, intermediază ori înlesnește efectuarea unor operațiuni comerciale sau financiare ori participă cu capital la un asemenea operator economic, dacă fapta este de natură a-i aduce direct sau indirect un folos necuvenit, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Dacă fapta prevăzută la alin. (1) a fost săvârșită într-un interval de 5 ani de la încetarea însărcinării, pedeapsa este închisoare de la 6 luni la 3 ani sau amendă.

Articolul 12

(1) Sunt pedepsite cu închisoarea de la 1 la 5 ani următoarele fapte, dacă sunt săvârșite în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite:

a) efectuarea de operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană ori încheierea de tranzacții financiare, utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale;

b) folosirea, în orice mod, direct sau indirect, de informații ce nu sunt destinate publicității ori permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informații.

(2) În sensul prezentei legi, operațiunile financiare constau în operațiuni care antrenează circulația de capital, operațiuni de bancă, de schimb valutar sau de credit, operațiuni de plasament, în burse, în asigurări, în plasament mutual ori privitor la conturile bancare și cele asimilate acestora, tranzacții comerciale interne și internaționale. Pentru a fi efectuate ca acte de comerț, operațiunile financiare trebuie să constituie o acțiune de intermediere în circulația bunurilor făcută în mod organizat și sistematic, în scopul obținerii de profit.

3.2.1 Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare

EXEMPLIFICARE CAZURI:

1. Un primar al unei comune a fost trimis în judecată pentru săvârșirea mai multor infracțiuni de corupție (trafic de influență, luare de mită) și infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție (abuz în serviciu...), printre care și *folosirea, în orice mod, direct sau indirect, de informații ce nu sunt destinate publicității ori permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informații*. Acesta a fost acuzat că a primit bani de la mai multe persoane pentru a fi angajate în cadrul Primăriei, fie prin a interveni pe lângă comisia de concurs, fie prin a obține subiectele și rezolvarea acestora și a le divulga persoanelor respective.

Articolul 13

Fapta persoanei care îndeplinește o funcție de conducere într-un partid, într-un sindicat sau patronat ori în cadrul unei persoane juridice fără scop patrimonial, de a folosi influența ori autoritatea sa în scopul obținerii pentru sine ori pentru altul de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

Conform **articolului 13¹**, ”În cazul infracțiunii de șantaj, prevăzută de art. 207 din Codul Penal, în care este implicată o persoană dintre cele prevăzute la art. 1 (din Legea nr. 78/2000), limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.”

Conform **articolului 13²** limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime în cazul infracțiunilor de abuz în serviciu (art. 297 C.P.) sau de uzurpare a funcției (art. 300 C.P.), dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit.

-Abuz în serviciu (Art. 297 Cod Penal)

1) Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

3.2.1 Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare

2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, îngreudește exercitarea unui drept al unei persoane ori creează pentru aceasta o situație de inferioritate pe temei de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, orientare sexuală, apartenență politică, avere, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA.

-Uzurparea funcției (Art. 300 Cod Penal)

Fapta funcționarului public care, în timpul serviciului, îndeplinește un act ce nu intră în atribuțiile sale, dacă prin aceasta s-a produs una dintre urmările prevăzute în art. 297, se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani sau cu amendă.

EXEMPLIFICARE CAZURI:

1. **Un contabil din cadrul unei Primării a îndeplinit acte ce nu intrau în atribuțiile sale de serviciu și a dispus efectuarea de către Primărie a unor plăți în valoare 143.140 lei către trei societăți comerciale pentru achitarea unor facturi (livrări bunuri), fără acordul ordonatorului principal de credite, contrafacând, în acest sens, semnătura primarului pe un număr de patru ordine de plată, documente în baza cărora au fost efectuate plățile. În realitate, bunurile nu au fost livrate Primăriei în cauză și nu a fost respectată procedura de achiziție a acestor bunuri, contabilul fiind cercetat pentru comiterea infracțiunilor de uzurparea funcției și fals în înscrisuri oficiale.**

2. O Primărie a încheiat trei contracte de achiziție publică pentru reabilitarea Policlinicii din localitate. **Atât primarul, viceprimarul cât și mai mulți funcționari din cadrul Primăriei (contabil șef, secretar în cadrul Primăriei, coordonator Birou Urbanism, inspector Birou Urbanism, funcționar în cadrul Primăriei) nu au respectat prevederile contractuale, în sensul că anumite lucrări nu au fost executate, altele au fost**

3.2.1 Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare

executate necorespunzător, iar costurile unor lucrări au fost supraevaluate, cu consecința prejudicierii bugetului local al Primăriei cu suma de 114.802,66 lei, sumă achitată în mod nelegal de către Primărie, urmare a demersurilor făcute de primar față de viceprimar și ceilalți angajați ai Primăriei.

Primarul judecat pentru săvârșirea infracțiunilor de *fals în înscrisuri sub semnătură privată în formă continuată, abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, obținere ilegală de fonduri și sustragere de înscrisuri* a fost condamnat la pedeapsa de **4 ani închisoare cu executare**, alături de pedeapsa complementară a interzicerii pe o durată de 10 ani a exercitării drepturilor de a fi ales în autoritățile publice sau în funcții electivă publice, dreptul de a ocupa o funcție implicând exercițiul autorității de stat și dreptul de a fi primar, pedeapsă ce începe după executarea pedepsei închisorii, după grațierea totală sau a restului de pedeapsă ori după prescripția executării pedepsei.

De asemenea, **funcționarii Primăriei** implicați în săvârșirea infracțiunilor au fost **condamnați la diferite pedepse de închisoare cu suspendare sub supraveghere**.

3. Primarul unei comune, împreună cu un **angajat din cadrul Primăriei** (funcționar responsabil cu achizițiile publice și membru în comisiile de recepție în cadrul Primăriei), **și-au exercitat în mod abuziv atribuțiile de serviciu referitoare la încheierea și executarea contractelor de achiziție publică**, fie prin asigurarea plății unor servicii sau bunuri care nu au fost efectiv prestate ori livrate Primăriei, fie prin încheierea unor contracte de prestări servicii cu diferite societăți comerciale, fiind în relații de prietenie cu reprezentanții acestora, în lipsa alocărilor bugetare cu această destinație sau prin crearea unui surplus de gestiune (contracte pentru bunuri ori servicii deja prestate ori achiziționate). Majoritatea contractelor de achiziție publică încheiate de Primărie au fost atribuite prin încredințare directă ori prin cerere de ofertă unui număr redus de societăți

3.2.1 Infraacțiuni asimilate infracțiunilor de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare

comerciale, reprezentanții a acestor societăți fiind persoane apropiate inculpaților, constatându-se că reprezentanții acestor firme depuneau oferte de achiziție de valori apropiate, înțelegându-se ca fiecare dintre aceste societăți să depună ofertă de valori care să asigure distribuția contractelor, exclusiv între aceste societăți.

Funcționarul responsabil cu achizițiile publice și membru în comisiile de recepție în cadrul Primăriei, în repetate rânduri, **a pretins și primit, cu titlu de mită**, sume de bani sau bunuri, în valoare totală de 31.800 lei, de la mai multe persoane, toate în legătură cu îndeplinirea unor acte care intrau în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu. Totodată, în aceeași modalitate, același funcționar din cadrul Primăriei a pretins și primit de la administratorul unei societăți comerciale foloase în valoare de 300 lei pentru a asigura plata unei facturi prin întocmirea procesului verbal de recepție și pentru atribuirea unui nou contract de achiziție publică.

Prin încheierea acestor contracte și efectuarea plăților aferente lor s-a creat un prejudiciu total de 612.250,76 lei, în dauna Primăriei.

Primarul comunei a fost condamnat la pedeapsa de **5 ani și 5 luni închisoare cu executare**, pentru săvârșirea infracțiunilor de *abuz în serviciu, asimilat infracțiunilor de corupție, conflict de interese și uz de fals*, iar **angajatul în cadrul Primăriei** la pedeapsa de **7 ani și 8 luni închisoare cu executare**, pentru săvârșirea infracțiunilor de *luare de mită, complicitate la abuz în serviciu, asimilat infracțiunilor de corupție, fals în înscrisuri sub semnătură privată și fals intelectual*.

Pentru recuperarea prejudiciului adus Primăriei au fost dispuse măsuri asigurătorii asupra unor bunuri mobile și imobile deținute de inculpați.

Conform Articolului 15, tentativa la infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție se pedepsește.

3.2.2 Infrațiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare

Infrațiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene

Articolul 18[^]1

(1) Folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept sau reținerea pe nedrept de fonduri ori active din bugetul Uniunii Europene sau bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu pedeapsa prevăzută la alin. (1) se sancționează omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit prevederilor legale pentru obținerea sau reținerea de fonduri ori active din bugetul Uniunii Europene sau bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept sau reținerea pe nedrept a acestor fonduri ori active.

(3) Dacă faptele prevăzute la alin. (1) și (2) au produs consecințe deosebit de grave, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu jumătate.

EXEMPLIFICARE CAZURI:

1. Trei persoane fără calitate specială, proprietari ai unui număr de 3 exploatații zootehnice, au depus cereri unice de plată la Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură și ar fi prezentat declarații false cu privire la numărul de ovine deținute în cadrul fiecărei exploatații, solicitând sprijin financiar pentru un număr mai mare de ovine comparativ cu numărul real al celor deținute, cu consecința obținerii pe nedrept a unor fonduri din bugetul Uniunii Europene.

Aceste persoane sunt cercetate pentru comiterea infracțiunii de *folosirea ori prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete*, întrucât fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept sau reținerea pe nedrept de fonduri ori active din bugetul Uniunii Europene sau bugete administrate de aceasta ori în numele ei.

3.2.2 Infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare

Articolul 18²

(1) Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor sau activelor obținute ori reținute din bugetul Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației unui folos legal obținut, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor din bugetul Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, se sancționează cu pedeapsa prevăzută la alin. (1).

(3) Dacă faptele prevăzute la alin. (1) și (2) au produs consecințe deosebit de grave, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu jumătate.

EXEMPLIFICARE CAZURI:

1. Un președinte al unei asociații a fost trimis în judecată, pentru săvârșirea unei infracțiuni de *schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor europene*, întrucât, în contextul implementării unui proiect, ar fi schimbat, fără respectarea prevederilor legale, destinația unei părți din fondurile obținute cu titlu de avans, în cuantum de 9.486 euro.

Banii respectivi, care trebuiau să fie folosiți pentru achitarea costurilor de transport către participanții din diverse țări ale UE, achitarea costurilor cu serviciile de masă și cu servicii de formare, ar fi fost retrași de inculpat de la bancomat și folosiți în interes personal.

Articolul 18³

(1) Folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, care are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor bugetului Uniunii Europene sau ale bugetelor administrate de aceasta ori în numele ei, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

3.2.2 Infrațiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare

(2) Cu pedeapsa prevăzută la alin. (1) se sancționează omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit prevederilor legale, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor bugetului Uniunii Europene sau ale bugetelor administrate de aceasta ori în numele ei.

(3) Dacă faptele prevăzute la alin. (1) și (2) au produs consecințe deosebit de grave, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu jumătate.

Articolul 18⁴

Tentativa infracțiunilor prevăzute la art. 181 – 183 se pedepsește.

Articolul 18⁵

Încălcarea din culpă de către directorul, administratorul sau persoana cu atribuții de decizie ori de control în cadrul unui operator economic a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau îndeplinirea ei defectuoasă, dacă fapta a avut ca rezultat săvârșirea de către o persoană care se află în subordinea sa și care a acționat în numele aceluia operator economic a uneia dintre infracțiunile prevăzute la art. 181 – 183 sau săvârșirea unei infracțiuni de corupție ori de spălare a banilor în legătură cu fondurile Uniunii Europene, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Facem precizarea că majoritatea exemplificărilor de cazuri prezentate în acest capitol reprezintă cauze care au fost instrumentate la nivelul Direcției Generale Anticorupție, în baza ordonanțelor de delegare emise de procurorul din cadrul parchetului competent, în conformitate cu prevederile legale, celelalte reprezentând cauze instrumentate de Direcția Națională Anticorupție și mediatizate de această instituție, pe pagina de web: <https://www.pna.ro/comunicate.xhtml>.

CAPITOLUL IV. MODALITĂȚI DE SESIZARE. OBLIGAȚIA DE SESIZARE. OMISIUNEA SESIZĂRII

4.1 Modalități de sesizare

Art. 288 alin.1 din Codul de Procedură Penală precizează modalitățile de sesizare a organului de urmărire penală, respectiv: plângerea, denunțul, actele încheiate de alte organe de constatare prevăzute de lege sau sesizarea organului de urmărire penală din oficiu.

- **Plângerea - art. 289 C.P.P.**

- (1) Plângerea este încunoștințarea făcută de o persoană fizică sau juridică, referitoare la o vătămare ce i s-a cauzat prin infracțiune.
- (2) Plângerea trebuie să cuprindă: numele, prenumele, codul numeric personal, calitatea și domiciliul petiționarului ori, pentru persoane juridice, denumirea, sediul, codul unic de înregistrare, codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar, indicarea reprezentantului legal ori convențional, descrierea faptei care formează obiectul plângerii, precum și indicarea făptuitorului și a mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute.
- (3) Plângerea se poate face personal sau prin mandatar. Mandatul trebuie să fie special, iar procura rămâne atașată plângerii.
- (4) Dacă este făcută în scris, plângerea trebuie semnată de persoana vătămată sau de mandatar.
- (5) Plângerea în formă electronică îndeplinește condițiile de formă numai dacă este certificată prin semnătură electronică, în conformitate cu prevederile legale.
- (6) Plângerea formulată oral se consemnează într-un proces-verbal de către organul care o primește.

(7) Plângerea se poate face și de către unul dintre soți pentru celălalt soț sau de către copilul major pentru părinți. Persoana vătămată poate să declare că nu își însușește plângerea.

(8) Pentru persoana lipsită de capacitatea de exercițiu, plângerea se face de reprezentantul său legal. Persoana cu capacitate de exercițiu restrânsă poate face plângere cu încuviințarea persoanelor prevăzute de legea civilă. În cazul în care făptuitorul este persoana care reprezintă legal sau încuviințează actele persoanei vătămate, sesizarea organelor de urmărire penală se face din oficiu.

(9) Plângerea greșit îndreptată la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată se trimite, pe cale administrativă, organului judiciar competent.

(10) În cazul în care plângerea este întocmită de către o persoană care locuiește pe teritoriul României, cetățean român, străin sau persoană fără cetățenie, și prin aceasta se sesizează săvârșirea unei infracțiuni pe teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene, organul judiciar este obligat să primească plângerea și să o transmită organului competent din țara pe teritoriul căreia a fost comisă infracțiunea. Regulile privind cooperarea judiciară în materie penală se aplică în mod corespunzător.

(11) Persoana care nu vorbește sau nu înțelege limba română poate depune plângerea în limba pe care o înțelege. Odată cu depunerea plângerii aceasta poate solicita ca, atunci când este citată, să primească și o traducere a citației.

- **Denunțul - art. 290 C.P.P.**

(1) Denunțul este încunoștințarea făcută de către o persoană fizică sau juridică despre săvârșirea unei infracțiuni.

(2) Denunțul se poate face numai personal, dispozițiile art. 289 alin. (2), (4)-(6) și (8)-(10), aplicându-se în mod corespunzător.

4.2 Obligația de sesizare

Obligația funcționarilor de a sesiza faptele penale

Codul de Procedură Penală și Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare, precum și codurile de conduită specifice diferitelor categorii de funcționari publici prevăd faptul că angajații din sistemul public au obligația de a sesiza organele de urmărire penală competente ori de câte ori au luat cunoștință de săvârșirea unei infracțiuni.

Sesizările făcute de persoane cu funcții de conducere și de alte persoane – art. 291

C.P.P.

(1) Orice persoană cu funcție de conducere în cadrul unei autorități a administrației publice sau în cadrul altor autorități publice, instituții publice ori al altor persoane juridice de drept public, precum și orice persoană cu atribuții de control, care, în exercitarea atribuțiilor lor, au luat cunoștință de săvârșirea unei infracțiuni pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu, sunt obligate să sesizeze de îndată organul de urmărire penală și să ia măsuri pentru ca urmele infracțiunii, corpurile delictive și orice alte mijloace de probă să nu dispară.

(2) Orice persoană care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu de interes public, care în exercitarea atribuțiilor sale a luat cunoștință de săvârșirea unei infracțiuni pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu, este obligată să sesizeze de îndată organul de urmărire penală.

Fiecărui funcționar public îi revine obligația de sesizare sus-amintită indiferent de modalitatea prin care a luat cunoștință despre săvârșirea unei infracțiuni. În cazul în care funcționarul public a sprijinit sau a facilitat săvârșirea unei infracțiuni în calitate de coautor, complice sau instigator, acesta nu se poate folosi de prevederea sus-menționată pentru a sesiza fapta și a scăpa de pedeapsa prevăzută de lege.

Art. 23 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

(1) Persoanele cu atribuții de control sunt obligate să înștiințeze organul de urmărire penală sau, după caz, organul de constatare a săvârșirii infracțiunilor, abilitat de lege, cu privire la orice date din care rezultă indicii că s-a efectuat o operațiune sau un act ilicit ce poate atrage răspunderea penală, potrivit prezentei legi.

(2) Persoanele cu atribuții de control sunt obligate, în cursul efectuării actului de control, să procedeze la asigurarea și conservarea urmelor infracțiunii, a corpurilor delictive și a oricăror mijloace de probă ce pot servi organelor de urmărire penală.

4.3 Omisiunea sesizării

- **Omisiunea sesizării – art. 267 Cod penal**

(1) Funcționarul public care, luând cunoștință de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală în legătură cu serviciul în cadrul căruia își îndeplinește sarcinile, omite sesizarea de îndată a organelor de urmărire penală se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Când fapta este săvârșită din culpă, pedeapsa este închisoarea de la 3 luni la un an sau amenda.

CAPITOLUL V. CONSECINȚELE ȘI COSTURILE CORUPȚIEI

Corupția este una dintre principalele piedici în calea dezvoltării unei societăți, în pofida progreselor treptate ale politicilor anticorupție. Consecințele corupției sunt extrem de multe, dar în materialul de față ne vom rezuma la cele în rândul funcționarilor locali, personalului contractual, aleșilor locali, cu care cetățenii au contact la nivel local.

Corupția la nivelul autorităților locale se concretizează printr-o serie de acțiuni sau inacțiuni întreprinse la nivelul administrației publice locale, bazate pe intereselor personale ale factorilor decidenți și ale celor externi, fără a fi luat în considerare interesul public, al comunității locale per ansamblu. Acest lucru reduce eficiența și eficacitatea administrației și creează un mediu propice pentru exercitarea atribuțiilor de către personalul unității administrativ teritoriale, într-un mod ilegal și neetic, generând o serie de consecințe și costuri.

Fără resurse umane de calitate, administrația publică devine ineficientă și ineficace în exercitarea atribuțiilor sale. O decență profesională scăzută a resursei umane din administrația publică, conduce la favorizarea situațiilor de corupție în prestarea serviciilor publice, erodând astfel calitatea acestora și încrederea publică față de instituțiile statului.

Existența corupției la nivelul administrației publice are ca **principale consecințe:**

- consolidarea unei administrații publice ineficace și ineficiente,
- obstrucționarea justiției,
- reducerea ritmului de dezvoltare a comunității locale,
- diminuarea calității serviciilor publice,
- acces inegal la serviciile publice,
- creșterea neîncrederii cetățenilor în administrație publică,
- delapidarea de bani și resurse materiale,
- abuzul în serviciu,

- lipsa de răspundere,
- instituționalizarea unor forme diverse de discriminare, ceea ce privește resursele financiare și economice,
- încălcări numeroase și repetate ale drepturilor omului, drepturilor civile, politice, economice, sociale și culturale,
- reducerea investițiilor externe.

Alte **consecințe** importante ale corupției sunt cele **asupra vieții personale și profesionale a persoanelor implicate în actele de corupție**, respectiv:

- pierderea locului de muncă și a veniturilor,
- scăderea nivelului de trai al familiei,
- întreruperea și distrugerea carierei profesionale,
- pierderea stimei de sine, a respectului, demnității și libertății,
- suportarea sancțiunilor și pedepselor legale,
- afectarea gravă a propriei imagini /reputații, precum și a membrilor de familie,
- afectarea relațiilor familiale,
- afectarea relației cu colegii și cu cetățenii,
- blamul public,
- suferințe inerente perioadei de executare a pedepsei închisorii,
- supunerea la rele tratamente în timpul executării pedepsei închisorii, din partea celorlalți deținuți,
- reducerea ritmului de dezvoltare a comunității locale,
- diminuarea credibilității personale, ca urmare a cercetării și condamnării pentru fapte de corupție,
- confiscarea de bunuri obținute ilegal, anterior comiterii faptei, a căror proveniență nu poate fi justificată,
- apariția muștrărilor de conștiință și remușcărilor față de fapta de corupție comisă,
- apariția sau accentuarea unor afecțiuni,

- deteriorarea standardului de viață,
- subminarea încrederii în imparțialitatea și obiectivitatea administrației publice.

În consonanță cu consecințele menționate, cercetările și studiile au arătat că existența corupției sistematice generează:

- *costuri economice* prin direcționarea fondurilor publice către mediul de afaceri mai puțin competent și prin distorsionarea măsurilor stimulative,
- *costuri politice* prin erodarea autorității administrației publice,
- *costuri sociale* prin acapararea de avuții și putere de către persoane cu potențial coruptibil, accentuând sărăcia.

Prin urmare, fiecare angajat trebuie să acționeze într-un mod ferm și fără echivoc împotriva faptelor de corupție, să își îndeplinească îndatoririle de serviciu într-o manieră etică și corectă, oferind un exemplu pentru colegi, superiorii ierarhici și public.

- **Proiect: „RISE - creștem Integritatea, tranSparența și Etica în administrația publică locală!”, cod SIPOCA 1130 /MySMIS2014+ 152084**
- **Editorul materialului: Municipiul Alba Iulia în colaborare cu Direcția Generală Anticorupție**
- **Data publicării: Decembrie 2022**
- **Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020;**
- **Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.**
- **Material gratuit**